

Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in regio IJmond – meting 2

Rapport voor Provincie Noord-Holland

Project: 21038320

Amsterdam, 20 juni 2022

© Ipsos 2022. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

Om de vragen
die we stellen
én die we
beantwoorden

ZEKER WETEN

Voorwoord

De aanwezigheid van Tata Steel heeft een grote invloed op de leefomgeving in de regio IJmond. De provincie Noord-Holland en de regio IJmond (gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk) werken binnen het Programma Tata Steel 2020-2050 samen aan de aanpak van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de regio.

Als onderdeel van dit programma willen de provincie Noord-Holland en de gemeente Beverwijk, gemeente Velsen en gemeente Heemskerk graag de inwoners van de regio IJmond aan het woord laten over hun leefomgeving. De provincie heeft Ipsos daarom gevraagd om dit onderzoek uit te voeren. Dit is de tweede meting in een reeks van vier die ieder half jaar zullen worden uitgevoerd.

Net als vorig jaar zien we dat inwoners van de regio IJmond positief zijn over het woongenot in hun gemeente, al blijven er tegelijkertijd wel zorgen over de veiligheid van de leefomgeving voor hun gezondheid. We lichten de resultaten in de rapport verder toe op zowel de inwoners van regio IJmond samen, als op gemeentelijk niveau. Daarnaast hebben we ook een aantal vragen voorgelegd aan een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

Marierose Heineken - van Dooren

Research Executive
marierose.vandooren@ipsos.com

Sjoerd van Heck

Research Manager
sjoerd.vanheck@ipsos.com

Inhoud

- 3 Inleiding
- 7 Conclusie
- 9 Belangrijkste inzichten
- 10 Beoordeling leefomgeving
- 16 Rol van de overheid
- 21 Informatievoorziening over leefomgeving
- 24 Tata Steel
- 29 Onderzoekopzet

Inleiding

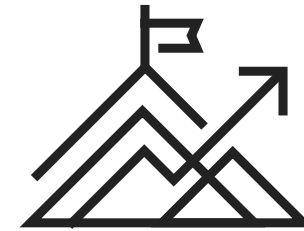

Op weg naar een gezondere en veilige IJmond

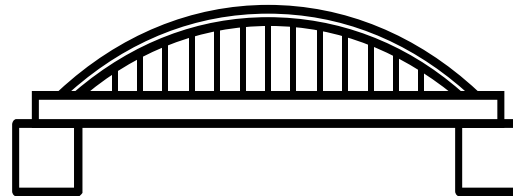
Van ...

Een situatie waarin vooral de geluiden van voor- en tegenstanders van de aanwezigheid van Tata Steel in de IJmond luid doorklinken in het publieke debat

... Naar

Het creëren van draagvlak onder inwoners van de regio IJmond voor het beleid van de provincie Noord-Holland om zo gezamenlijk te komen tot een gezondere en veilige leefomgeving

... Door

Een periodieke monitor die een betrouwbaar inzicht geeft in hoe ook andere omwonenden van Tata Steel hun leefomgeving ervaren

De vragen die dit onderzoek beantwoordt

Hoe ervaren inwoners van de gemeenten Heemskerk, Velsen en Beverwijk hun leefomgeving en welke zorgen leven er onder de inwoners als het gaat om hun leefomgeving?

Wat we moeten begrijpen om dit te beantwoorden:

1. Leefomgeving in het algemeen

- Hoe ervaren inwoners hun leefomgeving?
- Welke zorgen leven er onder inwoners?

2. De rol van de overheid

- Hebben inwoners vertrouwen in de overheid dat die zich inzet voor het beschermen van hun leefomgeving?
- Wat is ervoor nodig om dat vertrouwen te krijgen?
- Zijn inwoners bekend met de aanpak die de Provincie en gemeenten hebben opgesteld?

3. Informatievoorziening over leefomgeving

- Hoe informeren inwoners zich over hun leefomgeving? Welke kanalen gebruiken ze om zich te informeren?
- Hoe beoordelen inwoners deze kanalen?

4. Tata Steel

- Melden inwoners hun klachten over Tata Steel?
- Waarom melden inwoners hun klachten over Tata Steel niet (altijd)?
- Waar melden inwoners hun klachten over Tata Steel en worden hun klachten goed opgepakt?
- Wat is het beeld dat inwoners hebben van Tata Steel?

Leeswijzer

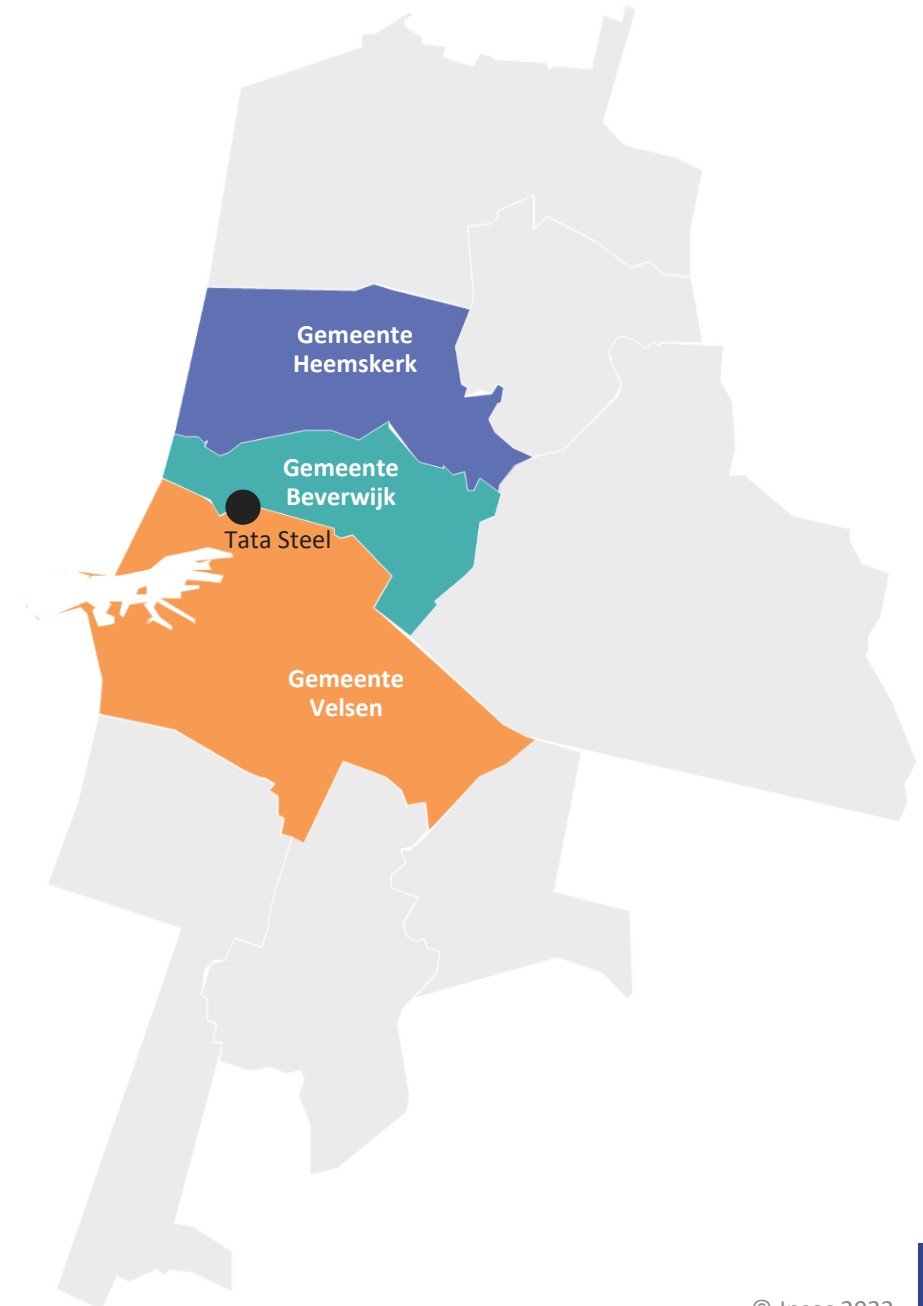
In het rapport spreken we over inwoners. Hiermee bedoelen we alle inwoners van de regio IJmond. Wanneer we verwijzen naar inwoners van één van de drie gemeenten hebben we dit vermeld.

Bij opvallende verschillen tussen de inwoners van de drie gemeenten (Heemskerk, Beverwijk en Velsen) hebben we een uitsplitsing gemaakt tussen de drie groepen.

De groene en rode pijltjes geven aan of er sprake is van een significant verschil op basis van 95% betrouwbaarheid.

Daarnaast hebben we ook een aantal vragen voorgelegd aan een steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder (in de grafieken weergegeven als Nederlanders 18+). Significante verschillen tussen deze groep en de totale groep inwoners uit de regio IJmond zijn ook met groene en rode pijltjes aangegeven.

Beide steekproeven zijn representatief voor de totale groep op de kenmerken geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Representativiteit is geborgd door het trekken van een gestratificeerde steekproef, het stellen van quota tijdens het veldwerk en het toepassen van weegcorrecties op de data. Meer over de onderzoeksopzet op pagina 29.

Conclusie

Conclusie

Inwoners van de regio IJmond zijn – ondanks de zorgen over de veiligheid en de gezondheid – erg tevreden over het woongenot. Vergeleken met de rest van Nederland zijn zij zelfs iets tevredener. In de regio maken inwoners zich wél vaker zorgen of de leefomgeving veilig is voor de gezondheid en dan met name in Velsen en Beverwijk. Inwoners van de IJmond leggen de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving in eerste instantie bij de overheid, en niet bij Tata. Verder kan de aanpak van de negatieve effecten – waar bijna iedere inwoner mee bekend is – wel beter. Over Tata Steel hebben veel inwoners klachten die zij vaak niet of soms melden. Inwoners hebben namelijk weinig vertrouwen dat er iets met de klacht wordt gedaan. Desondanks zien bijna alle inwoners het belang van Tata Steel voor de werkgelegenheid in de regio.

Ondanks zorgen over de veiligheid en gezondheid, geven de inwoners van de regio IJmond het woongenot een ruime voldoende.

Gemiddeld geven inwoners uit de regio IJmond hun woongenot met een 7,5 een nipt hoger cijfer dan vorig jaar (7,4). Hiermee ligt het woongenot in de regio hoger dan in de rest van Nederland (7,3). Net als vorig jaar zijn de inwoners van Heemskerk het meest tevreden (8,1).

Het woonplezier in de regio IJmond verschilt niet met het woonplezier in de rest van Nederland; zo'n vier op de vijf wonen met plezier in zijn/haar gemeente. In de regio IJmond maken inwoners zich wél vaker zorgen of de leefomgeving veilig is voor de gezondheid (46% vs. 20%). Dit aandeel ligt – net als vorig jaar – hoger in Velsen (49%) en Beverwijk (50%). In deze gemeentes hebben inwoners ook vaker hinder door stof, geluid, luchtkwaliteit of geur.

Rol omtrent de zorg voor de leefomgeving zien inwoners vooral bij overheidsinstanties; aanpak van de negatieve effecten in de regio kan beter.

Drie op de vijf inwoners van de regio IJmond hebben (heel) weinig vertrouwen in Tata Steel als het gaat om de zorg voor de leefomgeving. Inwoners hebben wél vertrouwen in de GGD, gemeenten en provincie. Door transparanter en duidelijker te communiceren kunnen gemeenten en de provincie het vertrouwen in het beschermen van de leefomgeving verhogen.

Zo'n negen op de tien inwoners in de regio IJmond zijn bekend met de aanpak van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid door Provincie en gemeenten, al is het aandeel dat er goed bekend mee is gedaald in Beverwijk (35% vs. 47%). Bewoners die bekend zijn met de aanpak geven deze een krappe voldoende (5,7); drie op de tien inwoners geven een onvoldoende voor de aanpak.

Regionale krant(en) of huis-aan-huisbladen meest gebruikte kanalen voor informatie over de leefomgeving.

De meeste informatie over de leefomgeving halen inwoners uit de regio IJmond – net als vorig jaar – uit regionale krant(en) (48%) en/of huis-aan-huisbladen (47%). Communicatiekanalen vanuit de gemeente, zoals de website (37%) en/of de social media (26%), worden in mindere mate gebruikt.

De inwoners zijn tevreden over de gebruikte informatiekanalen en beoordelen deze allemaal met een voldoende. Vergeleken met vorig jaar zijn inwoners wél vaker ontevreden over de landelijke en regionale televisie of radio-omroepen.

Drie op de vijf inwoners in de regio IJmond hebben een klacht over Tata Steel. Hiervan meldt maar een fractie (5%) deze (bijna) altijd. Tata Steel handelt klachten beter af dan de gemeente.

De overige inwoners met klachten (54%) melden deze nooit tot soms. Dit doen zij voornamelijk omdat ze geen vertrouwen hebben dat er iets met de klacht gedaan wordt. Als inwoners wél klachten melden, doen zij dit het vaakst bij Tata Steel of de gemeente. Hierbij is het opvallend dat inwoners de afhandeling van de klacht beter lijken te vinden bij Tata Steel dan bij de gemeente (38% vs. 20% goed afgehandeld).

Volgens de helft van de inwoners in de regio is Tata Steel de grootste oorzaak van de gezondheidsproblemen en is de aandacht in het nieuws niet overdreven. Ook vindt twee vijfde niet dat Tata Steel zich genoeg inzet om de overlast te beperken.

Ondanks dit alles vinden bijna alle inwoners in de regio Tata Steel belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio en hebben twee op de vijf inwoners er vertrouwen in dat er in de toekomst een schoon en duurzaam Tata Steel komt.

Belangrijkste inzichten

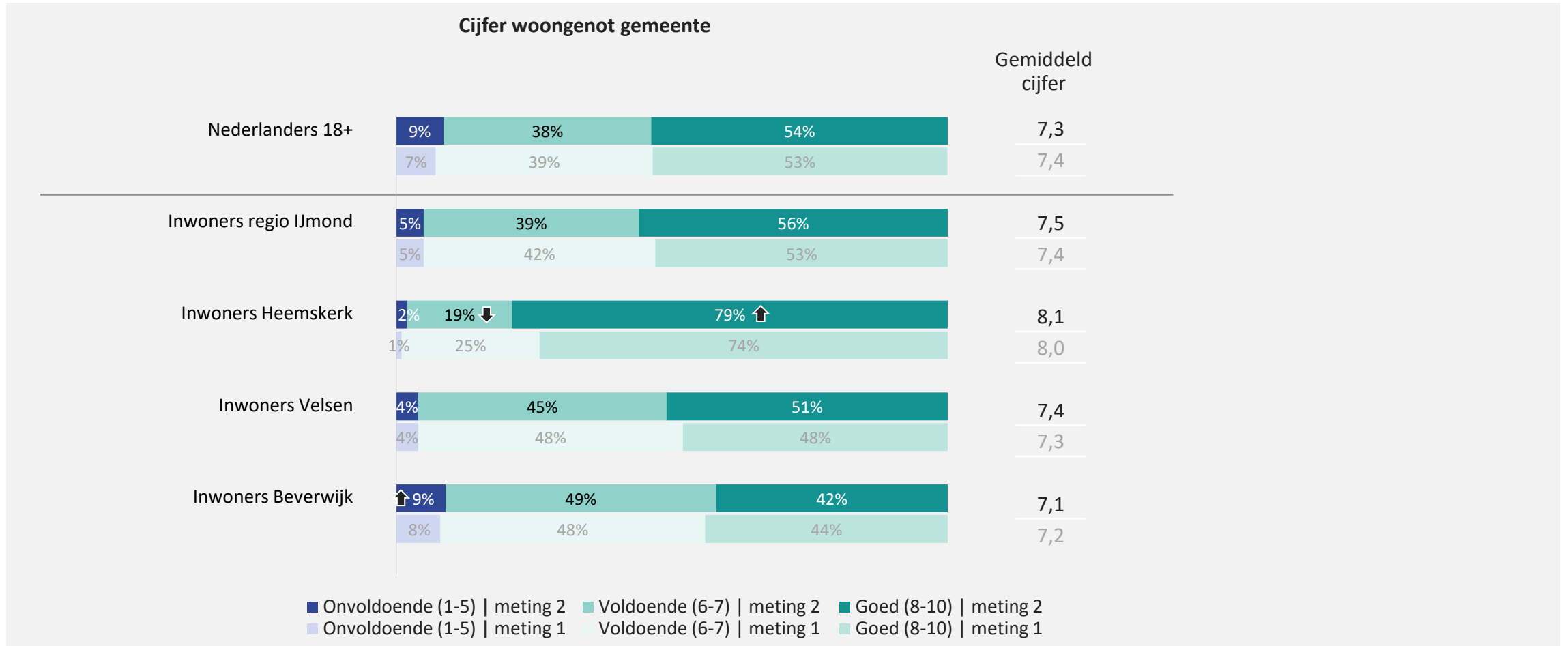
1.

Beoordeling leefomgeving

Belangrijkste inzichten

1. Beoordeling leefomgeving

Bewoners zijn met een 7,5 tevreden over het woongenot in de gemeente; inwoners van Heemskerk zijn – net als vorig jaar – het meest tevreden

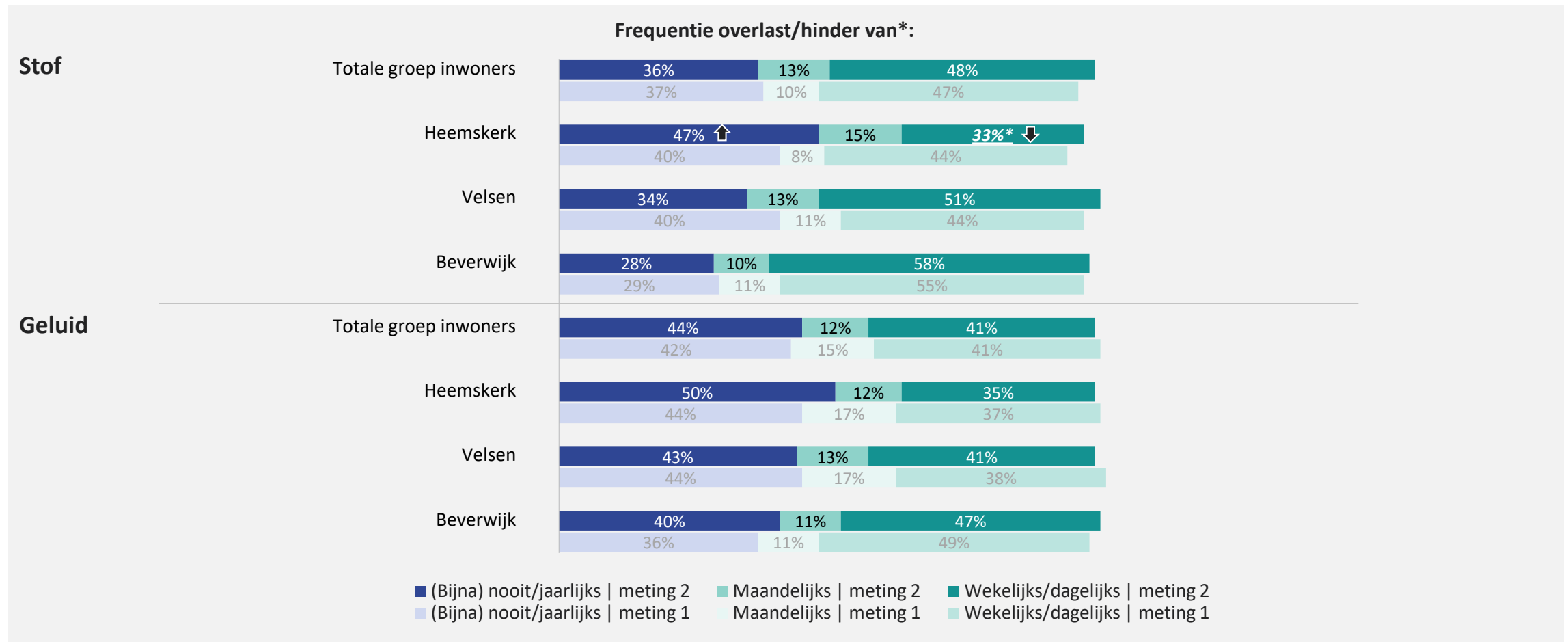
B2) Als u het woongenot in uw gemeente een cijfer zou moeten geven, welk cijfer zou u dan geven?

Basis meting 2: Nederlanders 18+ (n=1033), Inwoners regio IJmond (n=650), Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)
 Basis meting 1: Nederlanders 18+ (n=1026), Inwoners regio IJmond (n=651), Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

1. Beoordeling leefomgeving

De helft van de inwoners ervaart wekelijks/dagelijks overlast van stof en twee vijfde ervaart wekelijks/dagelijks geluidsoverlast. Inwoners Heemskerk ervaren minder overlast van stof, ook vergeleken met vorig jaar

B3) Hoe vaak ondervindt u hinder/overlast van:/*Rest tot 100% weet ik niet/geen mening

Basis meting 2: Inwoners regio IJmond (n=650), Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)

Basis meting 1: Inwoners regio IJmond (n=651), Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

© Ipsos 2022

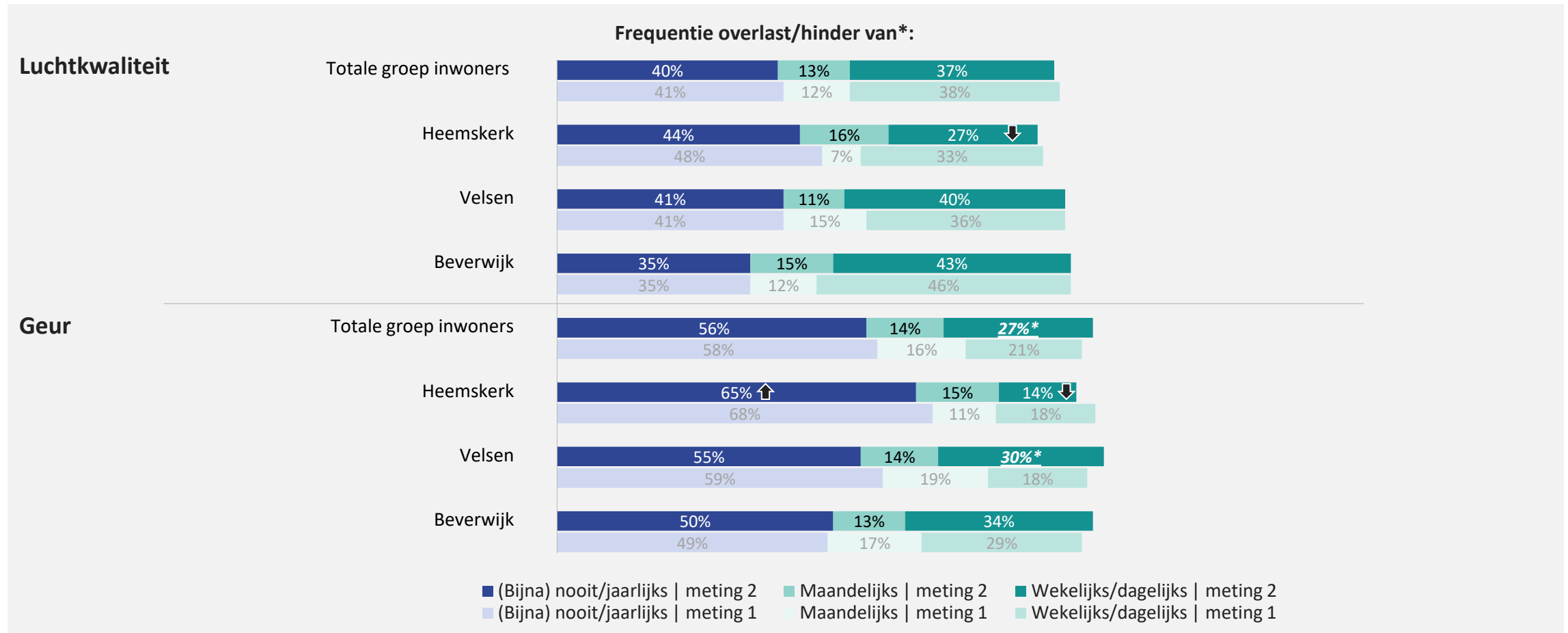

12

ZEKER WETEN

1. Beoordeling leefomgeving

Wekelijks/dagelijks overlast in de luchtkwaliteit in de regio IJmond; een kwart van de inwoners ondervindt wekelijks/dagelijks hinder van geur. Inwoners Heemskerk ondervinden minder hinder in de luchtkwaliteit en geur

B3) Hoe vaak ondervindt u hinder/overlast van:/*Rest tot 100% weet ik niet/geen mening

Basis meting 2: Inwoners regio IJmond (n=650), Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)

Basis meting 1: Inwoners regio IJmond (n=651), Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

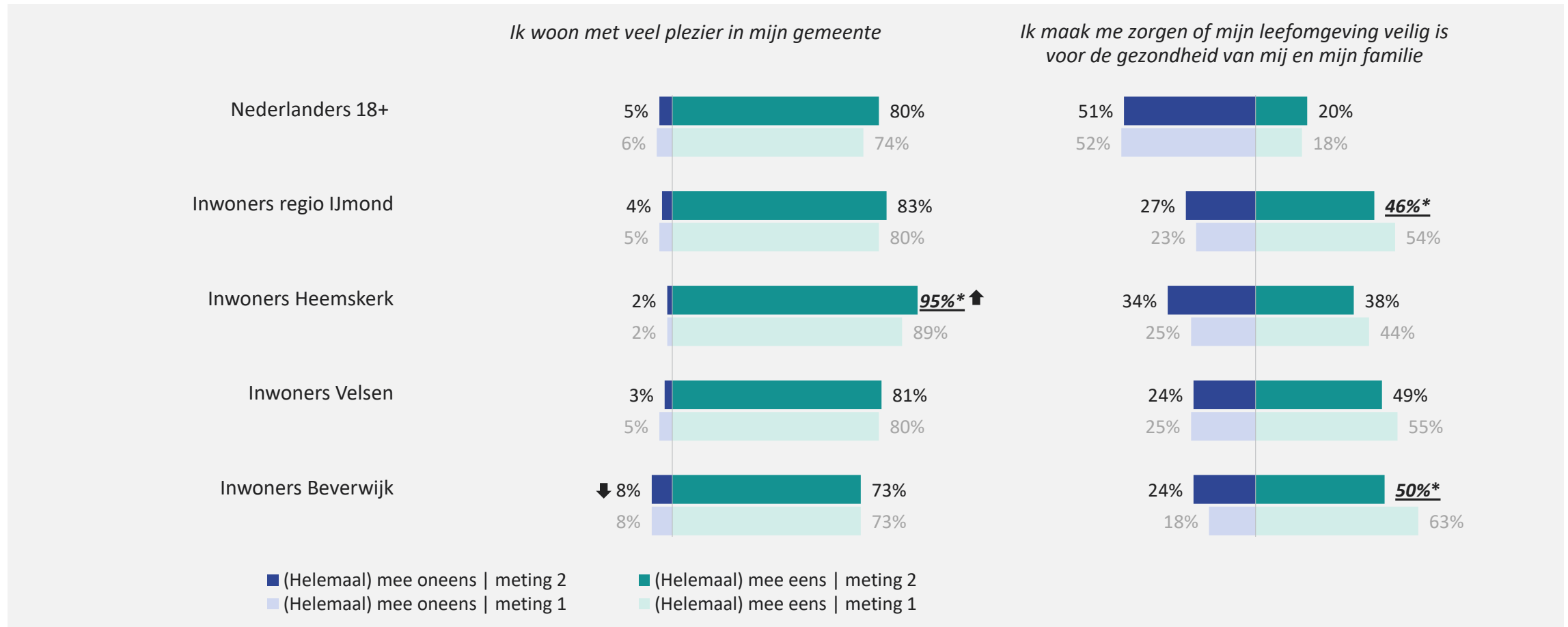
↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

© Ipsos 2022

1. Beoordeling leefomgeving

Vier op de vijf inwoners wonen met veel plezier in de regio, al maakt de helft zich wel zorgen of de leefomgeving veilig is voor de gezondheid. Het aandeel inwoners met zorgen is afgenomen

B4) In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen/ *Rest tot 100% neutraal of weet ik niet/geen mening

Basis meting 2: Nederlanders 18+ (n=1033), Inwoners regio IJmond (n=650), Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)

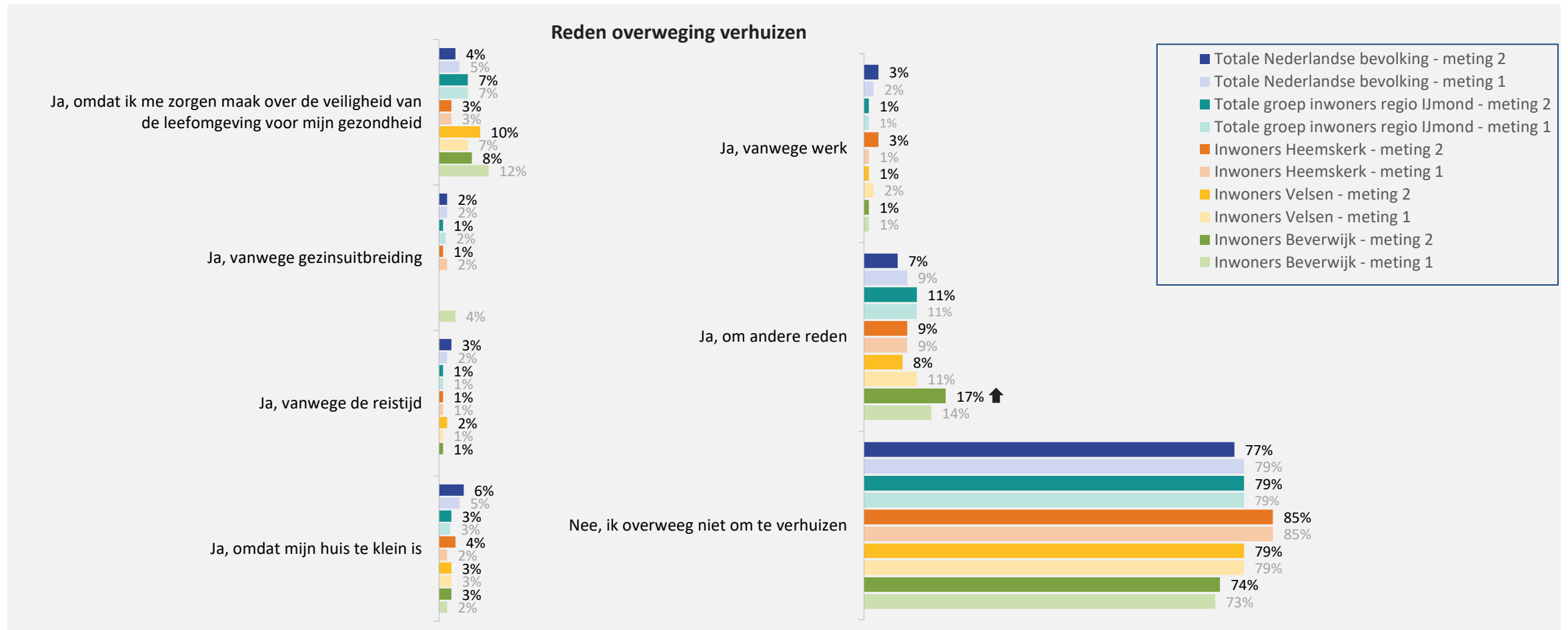
Basis meting 1: Nederlanders 18+ (n=1026), Inwoners regio IJmond (n=651), Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

1. Beoordeling leefomgeving

Net als vorig jaar overwegen inwoners van Beverwijk vaker om te verhuizen dan inwoners van Velsen en Heemskerk

B6) Overweegt u om te verhuizen uit uw gemeente en zo ja, wat is de reden?
 Basis meting 2: Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)
 Basis meting 1: Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

⬆️⬆️ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

2.

Rol van de overheid

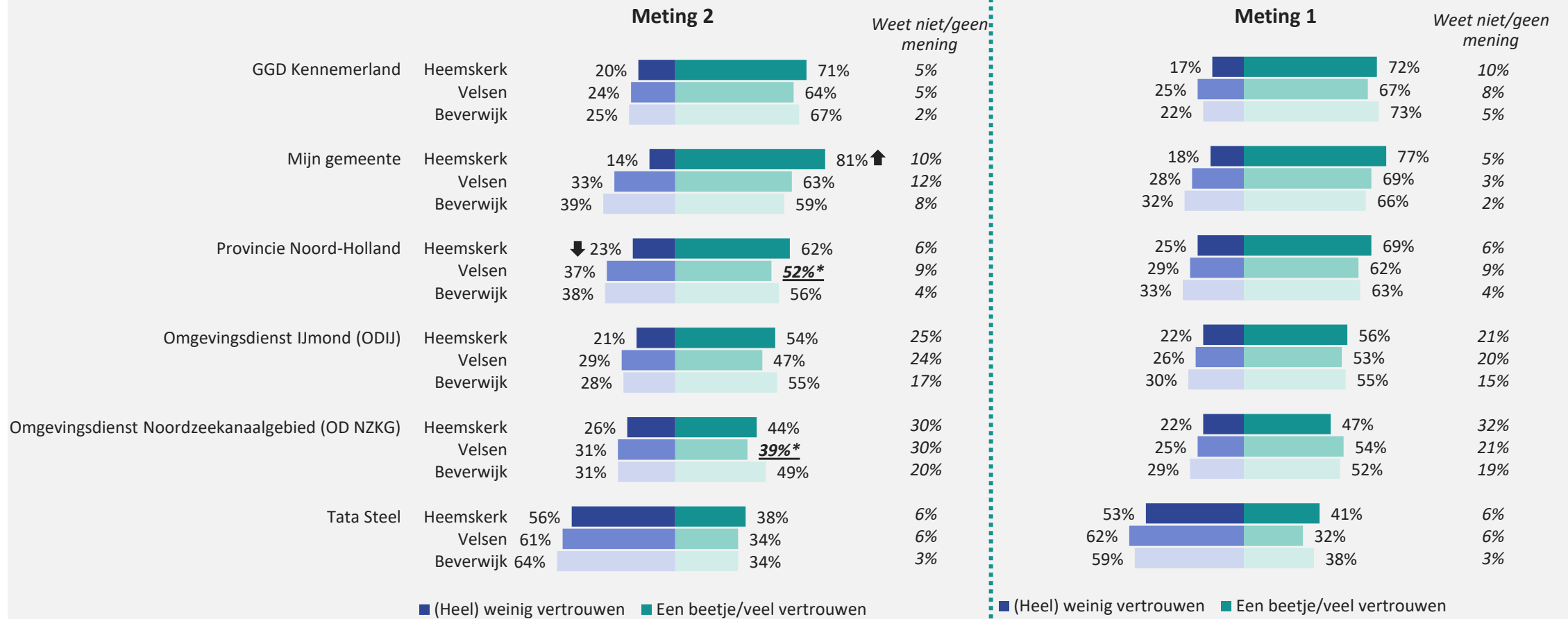
Belangrijkste inzichten

2. Rol van de overheid

Drie op de vijf inwoners regio IJmond hebben (heel) weinig vertrouwen in Tata Steel als het gaat om de zorg van de leefomgeving. De meerderheid heeft wel vertrouwen in de GGD, gemeente en/of provincie

Als het gaat om de zorg voor leefomgeving, hoeveel vertrouwen heeft u dan in...?

C1) Als het gaat om de zorg voor uw leefomgeving, hoeveel vertrouwen heeft u dan in...:

Basis meting 2: Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)

Basis meting 1: Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

2. Rol van de overheid

Door transparanter en duidelijker te communiceren kunnen gemeenten en de provincie het vertrouwen in het beschermen van de leefomgeving verhogen; daarnaast willen inwoners zien wat er ondernomen wordt

Wat zou de provincie Noord-Holland kunnen doen om uw vertrouwen in het beschermen van uw leefomgeving te verhogen?*

“Strenger optreden tegen Tata en andere vervuilers en minder eigenbelang (van gedeputeerden) laten meespelen.”

“Meer druk op Tata om de luchtkwaliteit te verbeteren.”

“Transparant, eerlijk, open. Klachten van bewoners zeer serieus nemen.”

“Serieus verkeersbeleid aanpakken.....en doorstroming verkeer hiermee verbeteren. Burgers serieus nemen.”

“Tata Steel geen vergunning geven als ze niet aan de norm kunnen voldoen.”

“Duidelijk en transparant rapporten delen.”

“Meer doen voor de inwoners die dagelijks te maken hebben met (fijn)stof, bijvoorbeeld filters voor de woningen of horren voor de ramen aanbieden. Meer stof verwijderen op woningen en groen. Meer actie om de overlast van Tata Steel tegen te gaan.”

Wat zou uw gemeente kunnen doen om uw vertrouwen in het beschermen van uw leefomgeving te verhogen?*

“Verbeteren van luchtkwaliteit.”

“Meer opkomen voor haar inwoners m.b.t. Tata Steel.”

“Luisteren naar haar burgers (en niet doen alsof er wordt geluisterd door een informatieavond te organiseren terwijl de beslissing toch al genomen is). Burgers serieus nemen, zorgvuldig met belastinggeld omgaan en niet aan onnodige dingen uitgeven.”

“In dialoog met bedrijven blijven en daar open over publiceren.”

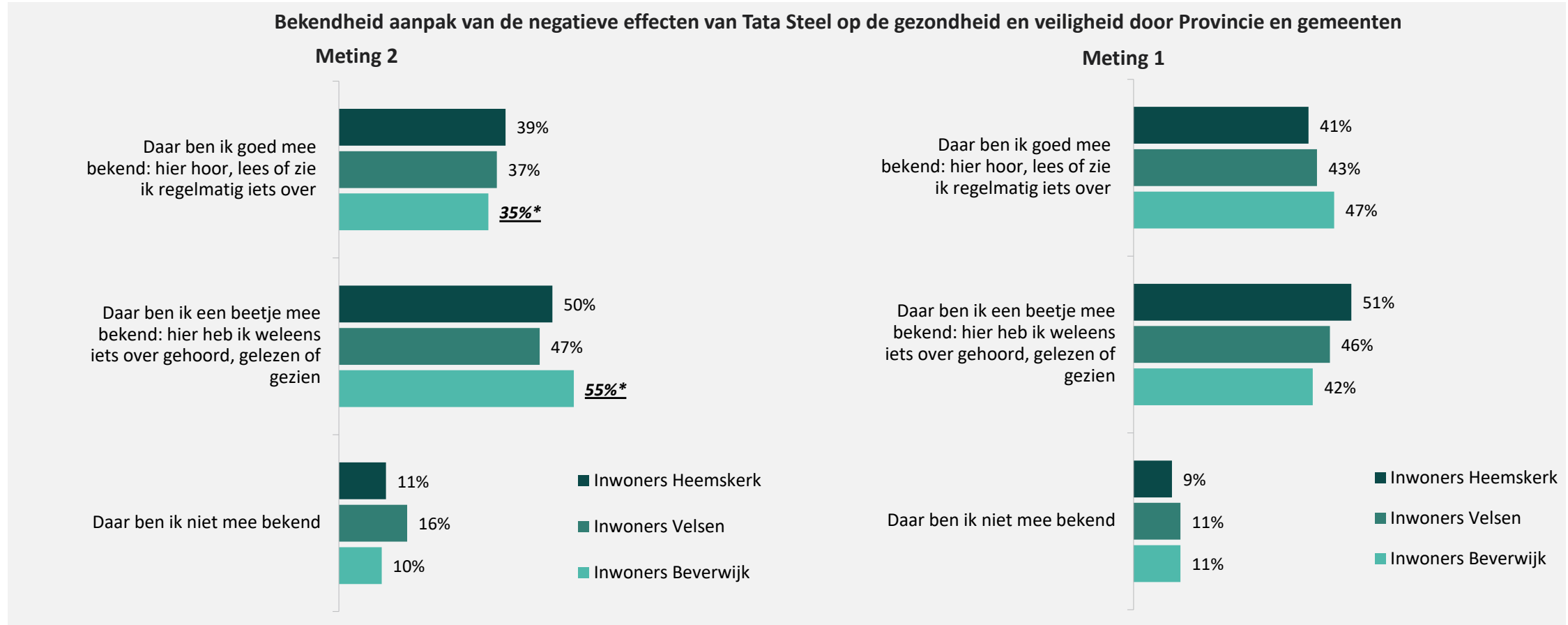
“Meer laten zien dat ze er echt mee bezig zijn en niet alleen de inkomsten van Tata Steel laten meetellen.”

“Meer concrete hulp nu aanbieden om de luchtkwaliteit en kankerverwekkend stof in de omgeving en in huis te verwijderen.”

“Beter luisteren naar de burgers, niet alleen het idee geven dat er inspraak is, echt ernaar luisteren.”

2. Rol van de overheid

Ongeveer een derde van de inwoners van regio IJmond is goed bekend met de aanpak van de negatieve effecten van Tata Steel door de provincie en gemeenten, al zijn in Beverwijk minder inwoners goed bekend met de aanpak

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

C4) De provincie Noord-Holland en de regio IJmond (gemeente Beverwijk, Velsen en Heemskerk) werken samen aan de aanpak van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de regio IJmond. In hoeverre bent u hier mee bekend?

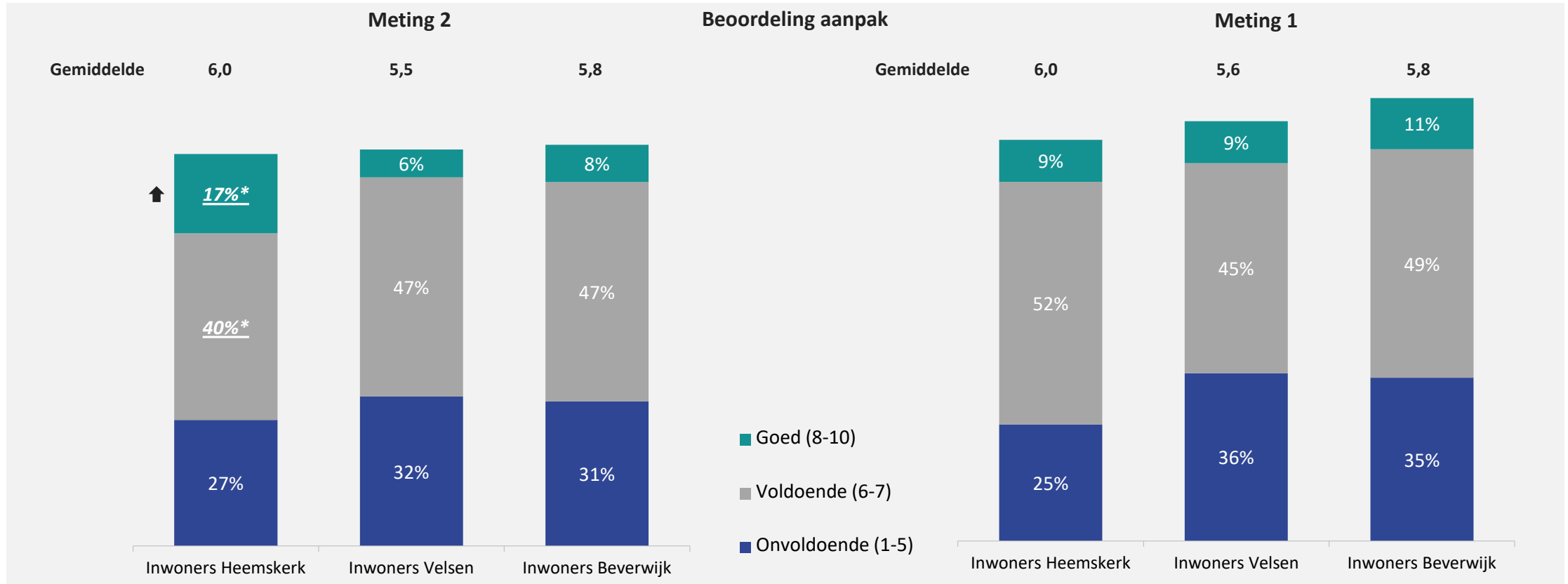
*Rest tot 100% weet ik niet/geen mening

Basis meting 2: C4 meting 2: Inwoners Heemskerk (n=177), Inwoners Velsen (n=298), Inwoners Beverwijk (n=175)

Basis meting 1: C4 meting 2: Inwoners Heemskerk (n=183), Inwoners Velsen (n=288), Inwoners Beverwijk (n=180)

2. Rol van de overheid

Inwoners regio IJmond zijn met een gemiddelde van 5,7 kritisch op de aanpak van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid; drie op de tien inwoners zijn er ontevreden over

↑↓ Significant hoger/lager dan andere gemeente(s)

X%* Significant hoger/lager dan vorige meting

C5) Als u deze aanpak als geheel een cijfer zou moeten geven op een schaal van 1-10, welk cijfer zou u dan geven?

*Rest tot 100% weet ik niet/geen mening

Basis meting 2: C5: Inwoners die bekend zijn met aanpak: Heemskerk (n=163), Velsen (n=257), Beverwijk (n=162)

Basis meting 1: C5: Inwoners die bekend zijn met aanpak: Heemskerk (n=171), Velsen (n=263), Beverwijk (n=162)

3.

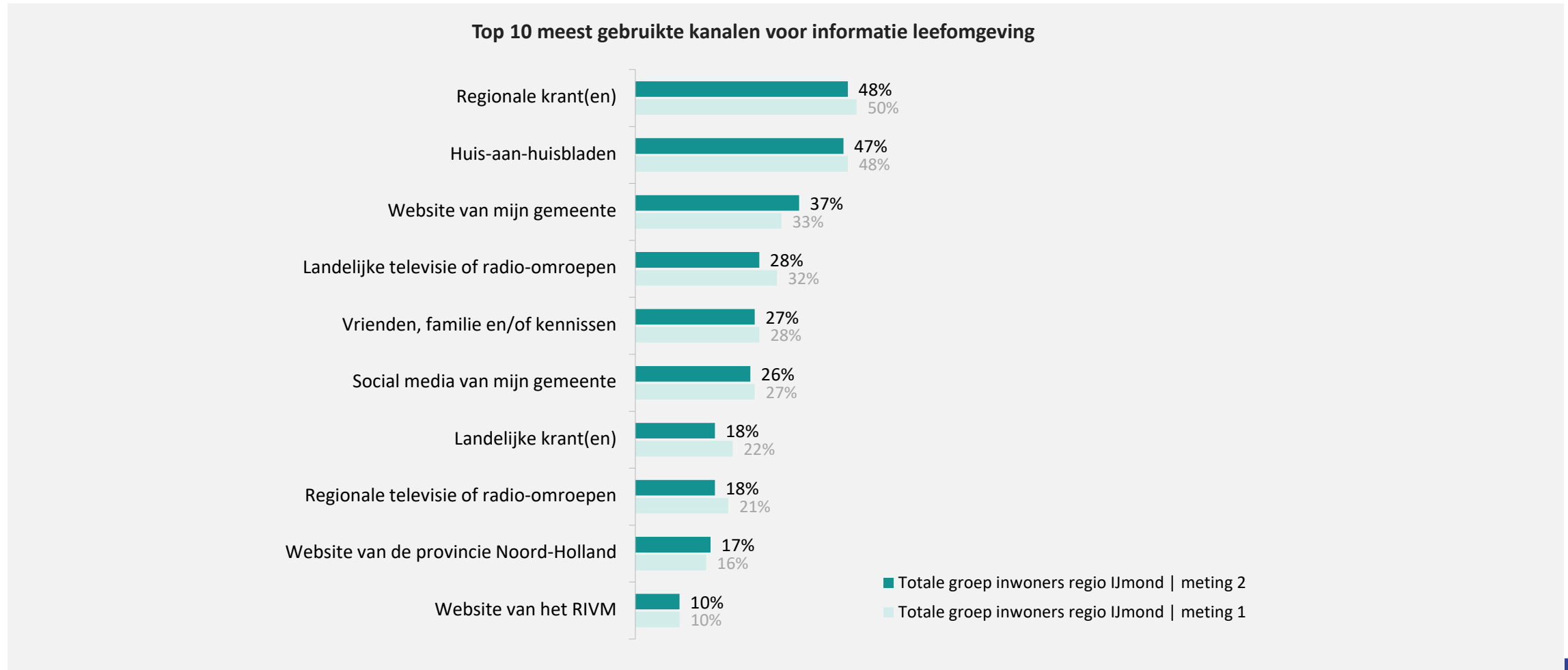
Informatievoorziening over leefomgeving

Belangrijkste inzichten

3. Informatievoorziening over leefomgeving

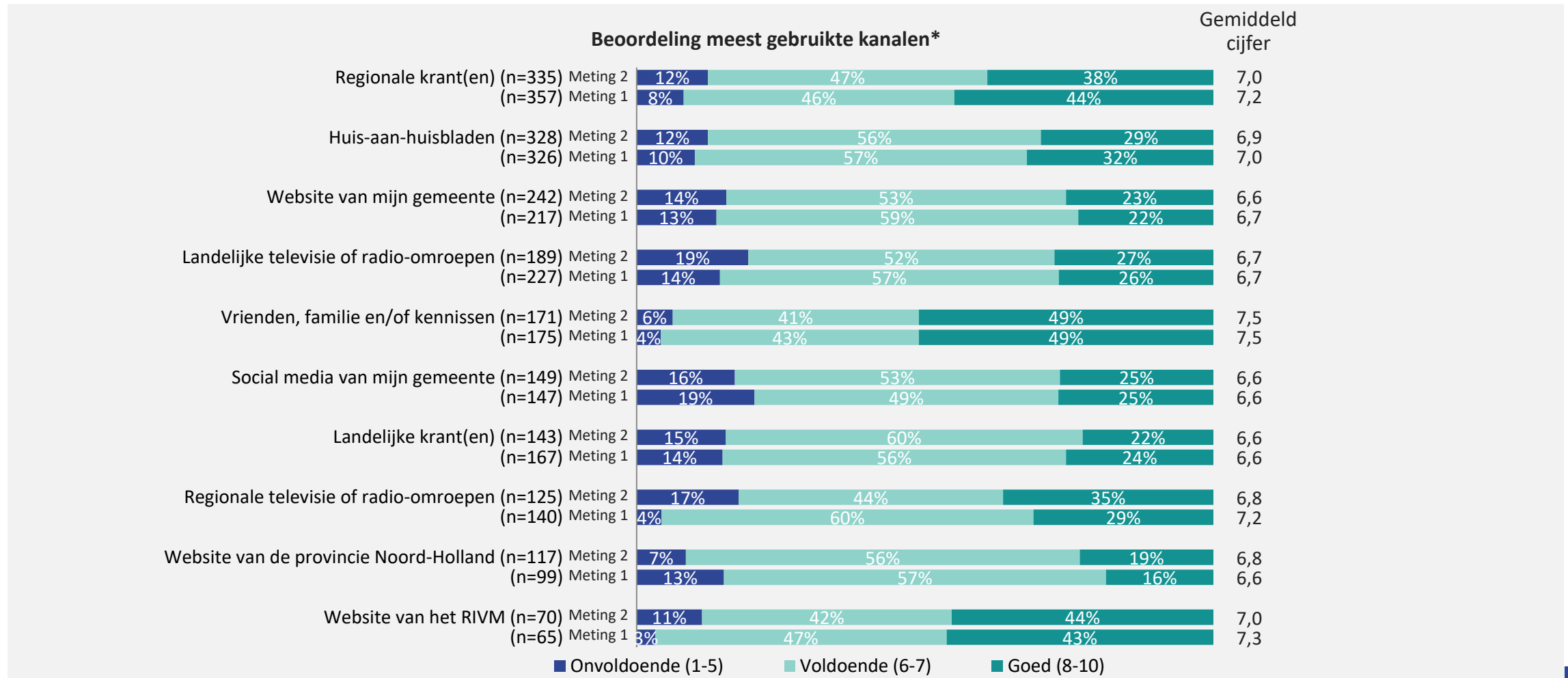
Regionale kranten en/of huis-aan-huisbladen meest gebruikte kanalen voor informatie over de leefomgeving. Een derde van de inwoners van de regio IJmond maakt gebruik van de website van de gemeente voor informatie

D1) Als u op zoek bent naar informatie over uw leefomgeving, welk kanaal of welke kanalen gebruikt u dan?
Basis: Inwoners regio IJmond (meting 2: n=650, meting 1: n=651)

3. Informatievoorziening over leefomgeving

Inwoners regio IJmond zijn over het algemeen tevreden over de gebruikte informatiekkanalen; meeste onvrede over landelijke en regionale televisie of radio-omroepen

D2) Hoe beoordeelt u de volgende kanalen als het gaat om de informatie over uw leefomgeving? Op een schaal van 1-10, waarbij 1 staat voor heel slecht en 10 voor heel goed.
 Basis: Inwoners regio IJmond (meting 2: n=650, meting 1: n=651) /* Alleen mensen die gebruik hebben gemaakt van de kanalen hebben deze beoordeeld

4.

Tata Steel

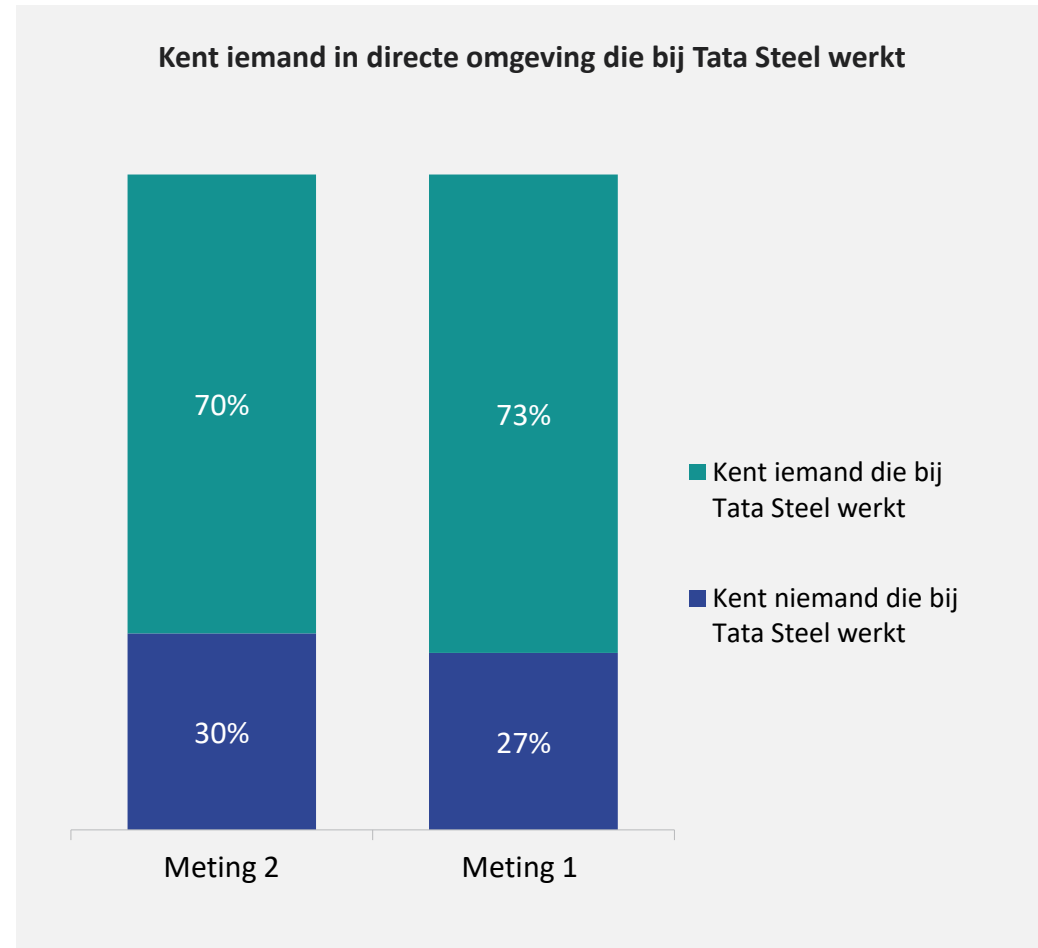
Belangrijkste inzichten

4. Tata Steel

Een op de vijf inwoners is werkzaam (geweest) bij Tata Steel en zeven op de tien inwoners kennen iemand die bij Tata Steel werkt

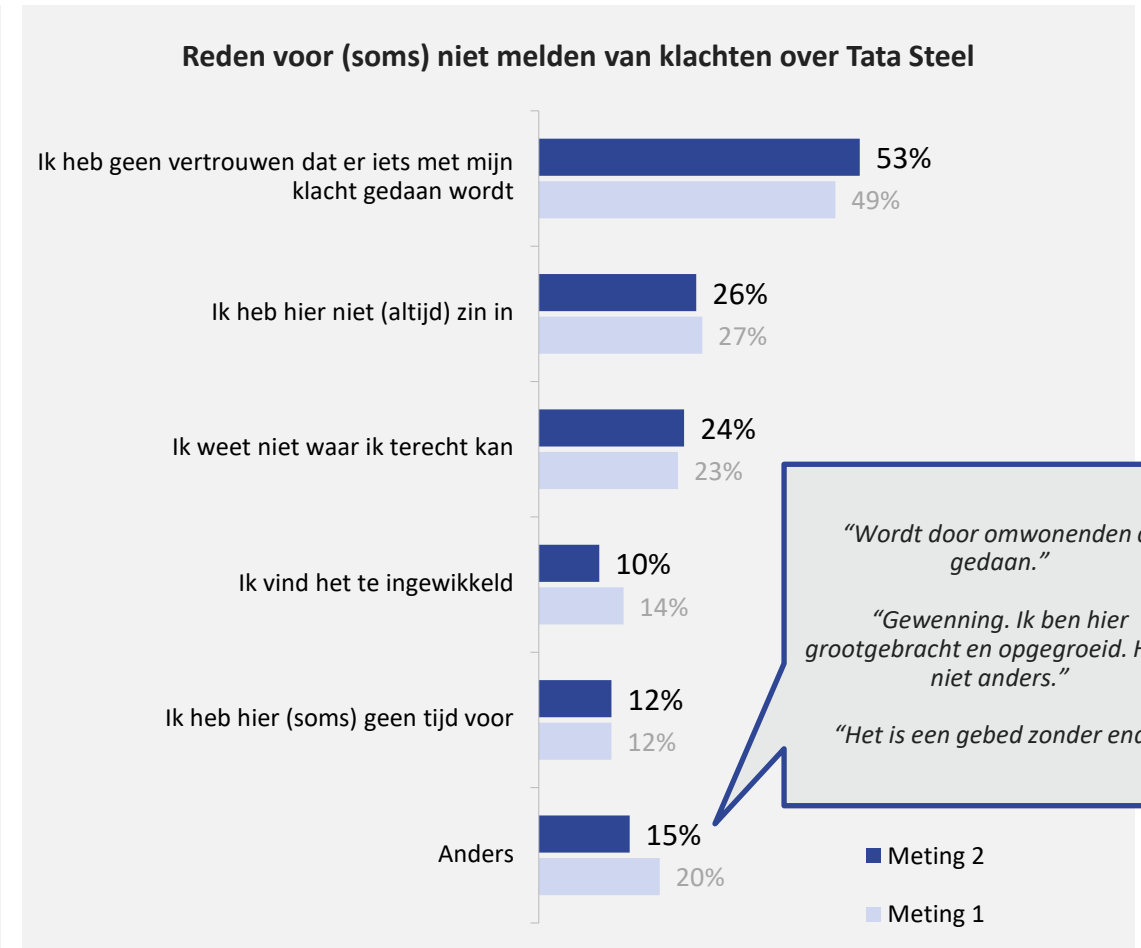
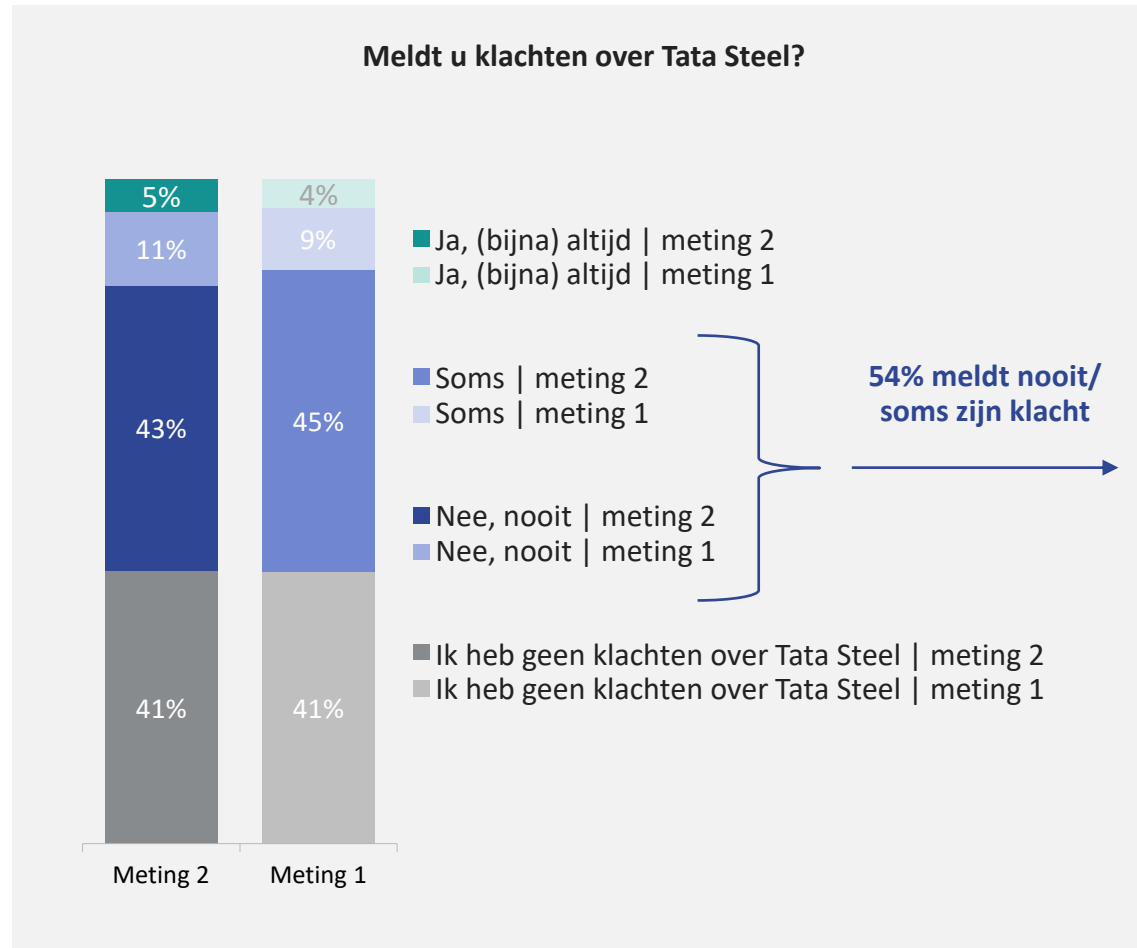

E1_1) Bent u werkzaam (geweest) bij Tata Steel? /E1_2) Kent u iemand in uw directe omgeving die bij Tata Steel werkt?

Basis: Inwoners regio IJmond (meting 2: n=650, meting 1: n=651)

4. Tata Steel

Drie op de vijf inwoners van regio IJmond hebben klachten over Tata Steel. Klachten worden vaak niet gemeld, vooral vanwege gebrek aan vertrouwen dat er iets met de klacht gedaan wordt

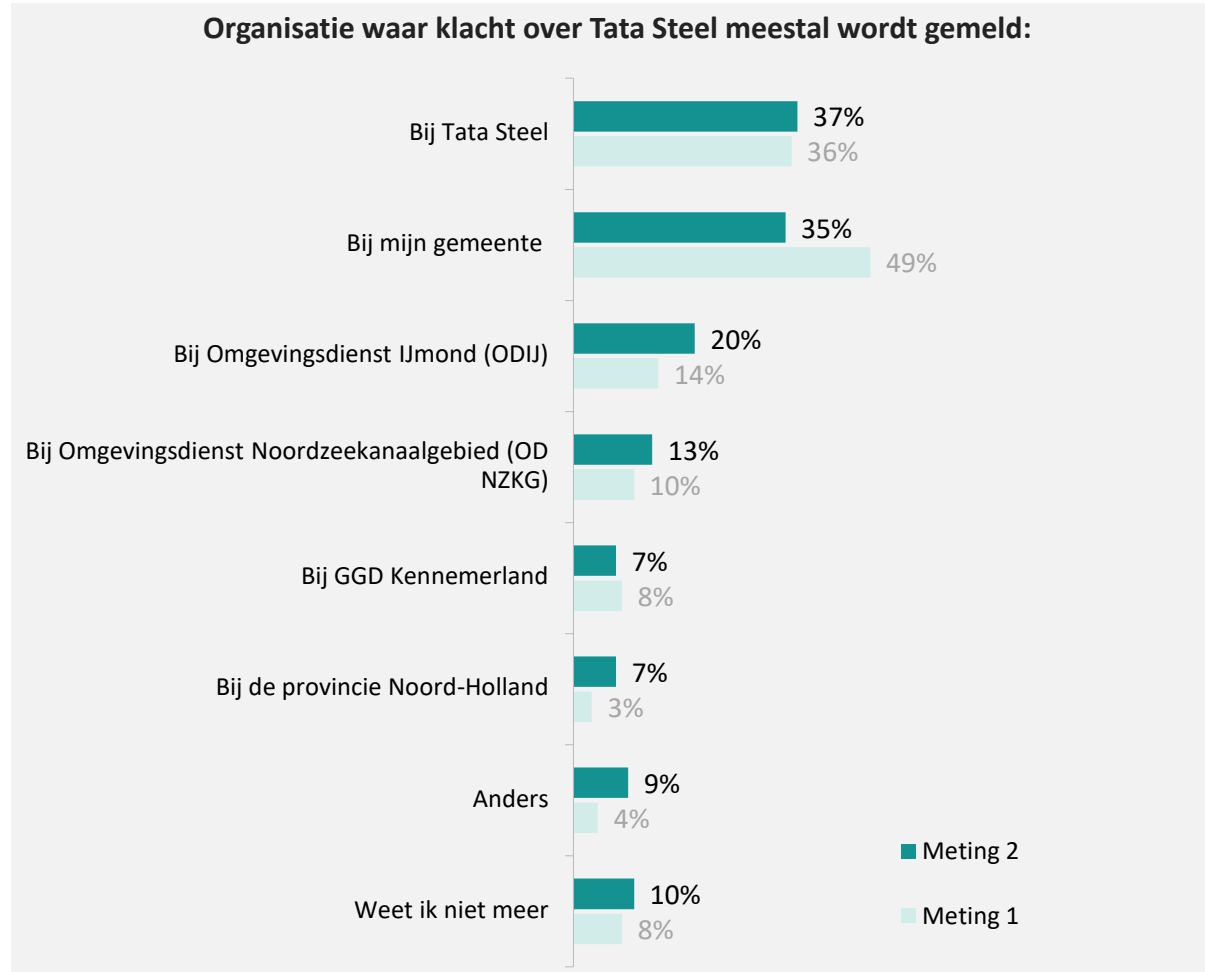

E2) Als u een klacht heeft over Tata Steel, meldt u deze dan?/E3) Waarom meldt u uw klachten over Tata Steel (soms) niet?

Basis: E2: Basis: Inwoners regio IJmond (meting 2: n=650, meting 1: n=651) /E3: Inwoners regio IJmond die klacht over Tata Steel (soms) niet melden (meting 2: n=349, meting 1: n=347)

4. Tata Steel

Inwoners met klachten over Tata Steel melden deze voornamelijk bij Tata Steel en de gemeente. Tata Steel lijkt klachten vaker goed af te handelen dan de gemeente

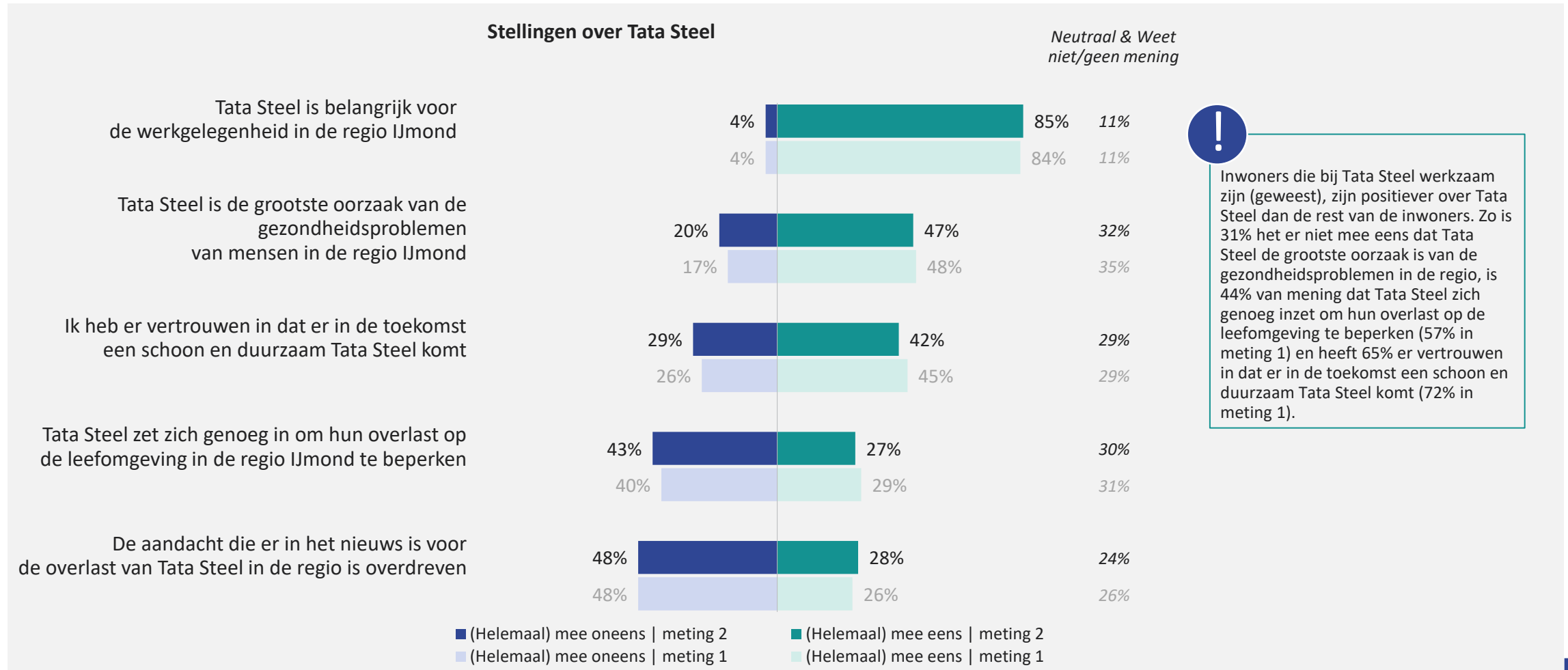

E4) Waar meldt u uw klacht meestal? / E5-1) Als ik mijn klacht meld dan wordt dit goed opgepakt door de gemeente

Basis: E4: Inwoners regio IJmond die klacht over Tata Steel soms/(bijna) altijd melden (meting 2: n=94, meting 1: n=84) / E5: Inwoners regio IJmond die klacht over Tata Steel meestal bij de gemeente melden (meting 2: n=34, meting 1: n=37); Inwoners regio IJmond die klacht over Tata Steel meestal bij de Tata Steel melden (meting 2: n=36, meting 1: n<30)

4. Tata Steel

Bijna alle inwoners zien het belang van Tata Steel voor de werkgelegenheid in de regio. Tegelijkertijd ziet de helft Tata Steel als de grootste veroorzaker van gezondheidsproblemen en vindt de aandacht voor de overlast in het nieuws terecht

Onderzoeksopzet

Hoe we dit onderzocht hebben

Met wie we hebben gesproken

Doelgroep: Inwoners van de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk van 18 jaar en ouder.

De steekproef vormt een representatieve afspiegeling van de inwoners van deze drie gemeenten op de kenmerken geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Representativiteit is geborgd door het trekken van een gestratificeerde steekproef, het stellen van quota tijdens het veldwerk en het toepassen van weegcorrecties op de data.

De onnauwkeurigheidsmarges bij dit onderzoek (uitgaande van een betrouwbaarheidsinterval van 95%) lopen uiteen van ongeveer 1% tot 4%.

Hoe hebben we met ze gesproken

Aanpak: We hebben gebruik gemaakt van zowel online veldwerk op ons online panel als telefonisch veldwerk.

In totaal hebben 650 inwoners de vragenlijst ingevuld: 454 online vragenlijsten en 196 telefonische vragenlijsten.

Overzicht per gemeente: gemeente Beverwijk: n=175; gemeente Velsen: n=298; gemeente Heemskerk: n=177.

Online veldwerk: 9 t/m 26 mei 2022

Telefonisch veldwerk: 23 t/m 8 juni 2022

Extra groep: Nederlandse bevolking 18+

Een aantal vragen zijn ook voorgelegd aan een groep Nederlanders van 18 jaar en ouder via ons online panel: N=1.033. Deze steekproef vormt een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking op de kenmerken geslacht, leeftijd, regio en opleidingsniveau.

Veldwerk: 27 t/m 30 mei 2022

DANK U